

Силабус курсу:

ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	231 "Соціальна робота"
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.психол.н., доц., Каширіна Євгенія Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

kashirina@snu.edu.ua	+38-050-855-5130	Viber за номером телефону	325ГК аудиторія кафедри ППСР
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо сутності педагогічної діяльності, її особливостей в умовах вищої школи, її ролі у суспільстві, змісту і функцій педагогічної діяльності в умовах системи професійної підготовки фахівців з вищою освітою, трансформації ролі педагога у системі професійної підготовки в контексті сучасних суспільних змін (співзвучно з предметом навчання в робочій програмі навчальної дисципліни).

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання: здатність до підвищення конкурентоздатності сучасного фахівця шляхом розширення сфери його професійної діяльності. Пізнання закономірностей професійної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості

Вміння: Уміти аналізувати та розв'язувати педагогічні задачі та ситуації, розглядати події життя з позицій інших учасників педагогічного процесу, оволодіти прийомами рефлексії, самоаналізу, здійснювати діагностику професійних та важливих якостей, визначати програму роботи над власними педагогічними здібностями, сформулювати готовність до майбутньої діяльності в якості викладача вищої школи. Використовувати методи та технології формування професійної компетентності майбутніх фахівців; використовувати відповідну термінологію з дисципліни в усній та письмовій формах та різні комунікаційні стилі (неофіційний, офіційний та науковий).

Передумови до початку вивчення: Базові знання у сфері професійної діяльності, знання щодо загальних понять педагогіки; навички у сфері педагогіки.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни є пізнання закономірностей професійної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності, оволодіння системою психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності та сприятимуть підвищенню психолого-педагогічної культури та професійної етики.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

СК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

СК08. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН01. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

РН06. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

РН07. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

РН09. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

РН11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу.

РН13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

РН15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

РН18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Предмет і завдання педагогічної діяльності	10/6	Виникнення і становлення педагогічної професії. Сутність педагогічної діяльності, її специфіка та особливості. Структура педагогічної діяльності. Функції педагогічної діяльності.	Практичні вправи. Індивідуальні завдання.
2	Теоретична, практична та психологічна готовність до педагогічної діяльності	6/4	Сучасні вимоги до особистості педагога. Педагогічне покликання і педагогічні здібності. Професійна компетентність, її структура. Педагогічна майстерність та її компоненти.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання.
3	Загальні закономірності мотивації навчання	10/8	Мотивація навчання. Програма психологічного вивчення мотивації навчання. Класифікація мотивів. Уміння вчитися та мотивація навчання. Якості мотивів.	Практичні вправи. Індивідуальні завдання.
4	Значення професійної мотивації для становлення особистості майбутнього фахівця.	10/6	Мотиви і мотивація професійної діяльності здобувачів вищої освіти. Динаміка професійної мотивації та адаптації здобувачів вищої освіти до навчання у вищій школі. Поняття адаптації.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Індивідуальні завдання.
5	Професійний стрес та професійне «вигорання» у педагогічній діяльності	6/4	Поняття професійного стресу. Особливості його перебігу. Засоби саморегуляції поведінки в умовах професійно - педагогічного стресу. Симптом професійного «вигорання»: особливості виникнення і засоби подолання.	Практичні вправи. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

1. Барабаш Ю.Г. Педагогічна майстерність: теоретичні й навчально-методичні основи: Навчальний посібник для студентів вищого навч. закладу /Ю.Г. Барабаш, Р.О. Познікевич – Луцьк: РВВ «Вецха» Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2006. – 472с.
2. Богдан Ж. Б. Теоретико-методологічний аналіз стилю педагогічної діяльності / Ж. Б. Богдан // Теорія і практика управління соціальними системами : філософія, психологія, педагогіка, соціологія. — 2009. — № 1. — С. 62–68.
3. Вайновська М.К. Засоби розвитку педагогічної майстерності та творчості вчителя в післядипломний період: методичні рекомендації для вчителів ЗНЗ / Запорізький обл. інститут післядипломної пед. освіти. – Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ». – 2007. – 42 с.
4. Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О. І. Вишневецький. – К. : Знання, 2008. – 566 с.
5. Волкова Н. П. Педагогіка : посіб. для студ. вищих навч. закладів / Н. П. Волкова. – К. : Академія, 2001. – 576 с.
6. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методичні поради молодим науковцям.– Київ- Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008.– 278 с.
7. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
8. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи / [Електронний ресурс] / В. Л. Ортинський. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/12281128/pedagogika/osvitniy_svitoviy_prostir
9. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології / І. П. Підласий. – К. : Слово, 2004. – 616 с.
10. Пилипчук В.В. Поглиблення професійних знань як умова розвитку педагогічної майстерності викладача / Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти: Монографія. – К., 2003. – С. 124-150.
11. Січкаренко Г. Г. Трансформації вищої освіти в незалежній Україні : моногр. / Г. Г. Січкаренко. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. – 362 с.
12. Семиченко В. А. Пріоритети професійної підготовки: діяльнісний чи особистісний підхід? // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : [моногр.] / за ред. І. А. Зязюна. – К., 2000. – С. 176–203.
13. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності : [навч. посіб.] / В. А. Семиченко. – К. : Вища шк., 2004. – 335 с.
14. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: моногр. / С. О. Сисоєва. – К. : ТОВ «Видавниче підприємство ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 400 с.
15. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості у межах і за межами буденності / Т. Титаренко. – К. : Либідь, 2003. – 376 с.
16. Фрицюк В. А. Професійний саморозвиток майбутнього педагога: моногр. / В. Фрицюк. – Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. – 364 с.
17. Хомич Л. О. Політкультурна освіта в контексті загальнокультурного розвитку особистості педагога : моногр. / Л. О Хомич, 204 Л. Ю. Султанова, Т. О. Шахрай / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс–ЛТД, 2014. – 212 с.
18. Шахов В. І. Психологізм як принцип педагогічної науки // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2017. – Вип.51 – С. 139–146.
19. Шахов В. І. Формування мотивації навчально-професійної діяльності студентів // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка і психологія : зб. наук. пр. / відп. ред. В. І. Шахов. – Вінниця, 2014. – Вип. 42 – С. 331–338.
20. Яценко Т. М. Глибинна психокорекція та упередження психічного вигорання. Ч. 1. / Т. М. Яценко. – К. : Главник, 2008. – 176 с.

Інформаційні ресурси.

- Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;

- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18 грудня 2019 року № 392-IX. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text>;

- Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.

2. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : навч. посіб. / Л. А. Медвідь. – К. : Вікар, 2003. – 335 с.

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : «Академвидав», 2006. – 352 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Залік (тест)	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	<p>Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами:– за допомогою програмного забезпечення Unichack і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.</p>
<i>Завдання і заняття:</i>	<p>Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p>